

Om remiss till lagutskottet anhålles värdsammast, och behagade utskottet häri göra den redaktionsförändring, som kan vara erforderlig.

Stockholm den 23 januari 1889.

Nils Hanson.

N:o 25.

Af hrr **J. Johnsson** i Thorsberg, *om ändrad lydelse af 26 kap. 1 och 8 §§ samt 30 kap. 5 § rättegångsbalken.*

Vid förlidet års riksdag väckte jag motion, n:o 16 i Andra Kammaren, om ändrad lydelse af 26 kap. 1 § rättegångsbalken, i syfte att ej mindre den borgen, som det åligger part att ställa vid vädjan från underrätt till hofrätt, likasom der saken drages inför Konungen, bör vara till vederhäftigheten styrkt, än ock att domaren, kronofogden eller kronolänsmannen i orten skulle ega att bestyrka borgesmännens vederhäftighet, der denna borgen blifvit pröfvad af Konungens befallningshafvande. Denna motion erhöi då ej tillräckligt understöd och vann således ej Riksdagens bifall.

Behofvet af tydliga bestämmelser om hvad part har att iakttaga vid vademåls fullföljd lærer vara allmänt erkänt, och då borgen, enligt nu gällande lag, bör prövas då jäf deremot göres, skulle det vara en förbättring och åtskilliga missförstånd för den mindre erfarne förebyggas, derest i oförmälda lagrum stadgades, att vederhäftigheten bör styrkas samt på

hvad sätt detta må ske, och jag vågar därför värdsammast påkalla Riksdagens medverkan till ändrade bestämmelser i detta afseende.

Att gällande föreskrifter om pröfning af borgen för kostnad och skada, likasom fråga om borgen för ådömd ersättning, äro otydliga och vållat mindre lagkunniga rättsökande stora förluster och obehag, är ett allmänt känt förhållande, likasom något giltigt skäl, hvarför allmänheten skulle förvägras att få vända sig till kronofogden eller kronolänsmännen för att få borgesmännens vederhäftighet styrkt, ej torde kunna anföras. Att kronolänsmännen hafva lättare att göra sig underrättade om borgesmännens trovärdighet och förmögenhetsvilkor, der desse ej äro kände, än domaren, är uppenbart, då länsmansdistrikten äro af jemförelsevis ringa omfattning, likasom att tillförlitligheten i något afseende skulle rubbas derigenom att dessa statens tjänstemän få till åliggande att bestyrka borgesmännens vederhäftighet icke läser kunna ifrågasättas.

Att föreskrifter saknas huru borgen bör ställas och vederhäftigheten styrkas i vademål, då deremot tydliga bestämmelser finnas för fullföljd af besvärsmål, är en brist, som, oberoende af den pågående omarbetning af rättegångsordningen, som i en aflägsen framtid kan vinna tillämpning, torde böra skyndsammast afhjelpas, helst omförmälda af mig föreslagna förändring icke har något sammanhang med rättegångsväsendet i öfrigt.

Af ej mindre vigt torde vara att få i lag bestämdt, att borgmästare i stad ega att borgen pröfva. Behöriga föreskrifter i detta afseende saknas, och der den rättsökande icke är i tillfälle att få borgesmännens vederhäftighet af Konungens befallningshafvande styrkt, äfventyras att talan icke varder till pröfning upptagen.

Bestämmelsen i 26 kap. 8 §, att Konungens befallningshafvande eger borgen pröfva, torde böra bibehållas, men läser för undanrödjande af tvetydighet lämpligen kunna intagas under § 1, då § 8 skulle utgå. Likasom den ändring i 30 kap. 5 § viktages, att nuvarande innehåll: »Om pröfning af borgen sägs i 26 kap. 8 §», ändras till: »26 kap. 1 §».

På grund af hvad jag sålunda anført vågar jag värdsammast hemställa, att Riksdagen för sin del måtte, med upphäfvande af 26 kap. 8 § rättegångsbalken, besluta följande ändring i 26 kap. 1 § och 30 kap. 5 § omförmälde balk, nemligen:

26 kap. 1 §. Hvar som från underrätt vädjar, ställe för sig två löftesmän, som borga, begge för en och en för begge, för kostnad och skada, den han kan

skyldig kännas att gälda: tage deras skrift derå, jemte intyg om dess vederhäftighet af konungens befallningshafvande, domaren, kronofogden eller kronolänsmännen i orten, eller borgmästaren i stad, samt lägge den vid sin inlaga in. Nu kan så hända att — — — då vare det ock för borgen giltigt, när domaren det pröfvar hafver.

Försummar han det — — — förlorat.

Ej må löftesmän ogillas, som allmänt för ärlige hållas, och af den förmögenhet att gods deras kan svara mot det som de borgat för.

30 kap. 5 §. Den, som tappat i hofrätt — — — och sätte han borgen i stället. Om pröfning af borgen sägs i 26 kap. 1 §: ege ock Konungen att borgen godkänna, när så omtränger.

Då jag härmed anhåller om remiss till lagutskottet, hemställer jag vördsamt, att utskottet behagade vidtaga de förändringar i formelt och andra afseenden, som för syftets vinnande anses lämpliga.

Stockholm den 24 januari 1889.

J. Johnsson,
fr. Gefleborgs län.